

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu

Ilmestyy kerta kuukaudessa Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella.

Eetu Salin, toimittaja

Avustajia: N. R. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola y. m.

Published every Month, by Finnish Soc. Pub. Co., Fitchburg, Mass.

5:s VUOSIK.

LOKAKUU

NO. 10 — 1911

Nainen ja työ

“Tuleeko olemaan niin, että koneet ja luonnonvoimat tekevät ennen ihmis-käsi- ja jalkavoi-malla tehdyn työn kansakuntien verhoamisessa ja ravitsemises-sa; eivätkö nämät teollisuushaa-rat tule enää olemaan kotityö-tä? Silloin me vaadimme, että tehtaissa, työpelloilla ja missä ikänä konetyö on riistänyt meiltä meidän muinaiset toimialam-me, me myöskin saamme olla omistajina, johtajina ja konei-den käyttäjinä.

Tuleeko lastensynnyttäminen rajoittumaan vain osalle suku-puolestamme? — Silloin me vaadimme, että niille, jotka ei-vät ole lastensynnyttäjiä, anne-taan yhtä kunniallisia ja yhtä tärkeitä yhteiskunnallisia vel-vollisuuksia täytettäväksi.

Tuleeko ihmisolentojen kas-vatus enempi rasittavaksi ja huolta kysyväksi työksi, heidän

oppinsa ja kulttuurinsa vaatien yhä enempi korkeaa taidetta, täydellisesti tieteellistä? — jos niin on, niin silloin me vaadimme itsellemme korkean kulttuurin ja opetuksen että olemme kel-vollisia kasvattamaan ihmiskun-nan, jonka maailmaan synny-tämme.

“Tuleeko lapsien lisäämisen tarve supistumaan niin, että niidenkin elämässä, jotka lapsia synnyttävät, se toimi kysyy vain puolen tusinaa vuotta ihmiselämästä? — silloin me vaadimme lisätoimia täyttämään jällellä olevat vuodet elämästämme.

“Tuleeko henkinen työ yhä enempi astumaan ruumiillisen työn tilalle ihmisten työvainioil-la? — Silloin me vaadimme itsellemme sen kulttuurin ja toimintavapauden, joka yksin voi antaa meille elämän tietoisuuden ja henkisen tarmon ja ky-

vyn, joka tekee meille mahdolliseksi täyttää saman määrän henkisiä kuin ennen täytimme ruumiillisia tehtäviä.

“Eikö ihmiskunnan hallitsijat enää tule olemaan kuninkaita ja kuningattaria, vaan ihmisjoukot itse? — Silloin me, puolet valtakuntien väestöstä, vaadimme täyden puolen valtakun-

den, vaan koko ihmiskunnan onnen tähden.

Ratsumies, ratsastaessaan pimeässä tuntemattomalla seudulla, voi yhtäkkiä tuntea hevosensa sävähtävän allaan ja totelematta hänen suitsiaan voi hypähtää sivuun niin nopeaan, että mies voi tuskin pysyä satulassa: pimeässä voi mies ki-

Olive Schreiner
nuorempana

Olive Schreiner
nykyään

tien hallitusten ja lainlaadintojen velvollisuuksista.

Hitaasti mutta varmasti, sitä mukaa kuin vanhat työvainiot meiltä sulkeutuvat ja jäävät menneisyyteen, me vaadimme tilaa uusilla työvainioilla.

Me teemme tämän vaatimuksen ei yksinomaan itsemme täh-

rota ratsuaan, luullen sen ainoana tarkoituksena olleen pudottaa hänet satulasta vapautukseen taakastaan. Mutta kun aamu koittaa ja valaisee tien, jota hän on kulkenut, katsoen taakseen hän voi nähdä sen paikan missä ratsu kieltäytyi totelemasta hänen ohjaustaan ja

hän huomaa, että siinä oli kallon kieleke, jasta askel eteenpäin astuttuna olisi syössyt sekä ratsun että ratsastajan alas kuluiun. Ja silloin hän huomaa, että ratsunsa vaisto oli viisaampi kuin hänen omansa, vaikkakin se teki hyppäyksen taaksepäin pimeässä etsiessä uutta polkua, jota kumpikin voi turvassa eteenpäin kulkea.

”Nykyisessä sekamelskassa ja pimeydessä voi joidenkin mielestä näyttää siltä, että edesvastuuttomat oikut johtavat naisia pyrkimään uusille työaloille; että he ihmiskunnan hyvinvoinnin kustannuksella itsekkäästi pyytävät vain omaa hyvänsä. Mutta kun kirkkaampi tulevaisuus koittaa ja nykyiset hämärrät käsitteet ovat selvinneet voidaan huomata että se oli koko ihmiskunnan hyväksi.

”Usein väitetään, että työkysymys ilmenee nykyajan naisille aivan samallaisena kuin nykyajan työttömille miehille, ja että kun miehen työttömyyskysymys on ratkaistu on siinä samassa silloin myöskin naiskysymys tullut ratkaistuksi.

Tämä väitys, vaikka se viseissä suhteissa näyttääkin todennukaiselta, on perusteellisesti väärä. Se on kyllä totta, että sekä mies- että naiskysymys on suureksi osaksi johtunut nopeasti tapahtuneista taloudellisista muutoksista viime vuosisadalla. Sekä miehiltä että naisilta on riistetty heidän entiset toimialansa, mutta ainoastaan tähän saakka on kummankin asema sama. Miehillä, joilta entinen työnsä on riistetty, on ainoas-

taan yksi valintamahdollisuus — joko etsiä uusia toimia tai hävitä. Yhteiskunta ei tule heitä ylläpitämään kokonaan tarpeettomina... Yksilölliset loiseläjät (miljoneerien pojat, aatelit ja trämpit) voivat poikkeustapauksina säilyä ja jatkaa olemassaoloaan, mutta suuret joukot miehiä, jotka ovat entiset toimensa menettäneet, jolleivät he kiihkeästi etsisi jotain uutta tehtävää, jos he heittäytyisivät loiseläjiksi, varmaan pian häviäisivät kokonaan.

Nykyajan työttömien naisten asema on kokonaan erilainen. Heillä, entisten toimialojensa kadotessa, ei ole yleensä valittavana joko uusi toimiala tai kuolema; mutta asema, joka on paljon vakavampilaatuinen vaikutuksessa ihmiskunnan kokonaisuuteen — heidän täytyy joko saada uusia toimialoja tai hitaasti vajota olotilaan, joka on enemmässä tai vähemmässä määrässä *sukupuoliparasitismia*”

Missä ikänä menneinä aikoina tällaista parasitismia on ilmennyt, on siitä seurannut naisukupuolen henkinen rappeutuminen ja sitä on seurannut joko lyhemmäksi tai pitemmäksi ajaksi myöskin miessukupuolen vajoaminen ja koko yhteiskunnan rappeutuminen.

Sukupuoliparasitismien vaara ei menneessä historiassa ole koskaan uhannut kuin ainoastaan vähäistä osaa naissukupuolesta ihmiskunnassa, jossain erikoisessa rodussa tai luokassa; heitä alempana olevat naiset olen pakoitetut toimimaan hyödyllisessä työssä. Tänä päivää-

nä, nykyajan sivistyksen omittuisissa olosuhteissa, ensi kerran sukupuoliparasitismi on vaara, joka uhkaa joko vähemmässä tai suuremmissa määrässä suuria naisjoukkoja, ehkä naissukupuolta kokonaan.

Ihmiskunnan aikaisemmillä asteilla ei sukupuoliparasitismi ja naisen alentuminen johtanut yhteiskunnalliseen vaaraan. Missä olosuhteet tekivät välttämättömäksi sen, että yhteiskunnan jäsenten kokonaisuudessaan täytyi tehdä työtä itsensä ylläpitämiseksi, ilman orjien tai koneyön apua, siellä on aina oltu taipuvaisia antamaan raskaampi työvovelvollisuus naisille. Ei missään olosuhteissa, minään aikana, missään paikassa koko maailman historiassa, minkään aikakauden miehet missään valtakunnassa ja missään luokassa osottaneet pienintäkään taipumusta sallia naistensa olla toimettomina tai heittäytyä parasiiteiksi niin kauan kun heidän olisi täytynyt suoranaishalla ruumiillisella työllään itse elättää nämä parasiitit.

”Ihmisnaaraan parasitismi on mahdollinen ainoastaan silloin kun sivistyksessä on saavutettu sellainen aste (kuten muinaisen Kreikan, Rooman, Persian, Assyrian, Indian ja nykyajan Kiinassa ja Turkissa) missä orjatyö tai alistettujen rotujen ja luokkien työ on niin runsaasti käytettävänä että heidän työtään ei tarvita itsensä ylläpitämiseksi.

Aina silloin kun tämä aste on saavutettu, on naisparasitismi muodostunut yhteiskunnalliseksi vaaraksi — ylempien rotujen

tai luokkien naiset ovat vajonneet olotilaan missä he ovat eläneet ainoastaan ruumiillisilla sukupuolikyvyillään. Toimeliaan, hyödyllisen työntekijän tilalle on tullut hedelmätön vaimo, jalkavaimo tai prostitueerattu nainen puettuna loistavaan pukuun toisten kätten tekemään. Hän etsii huvituksia täyttääkseen tyhjän toimettoman elämänsä — yksin äitiyden velvollisuudetkin ovat käyneet hänelle vastenmielisiksi; monessa tapauksessa hänen alennuksensa on niin täydellinen, että tämä korkein elämänilo; elämän luominen, naisellisuuden korkeaa ja ihana elämänhalu, käy hänelle vastenmieliseksi ja hän pyrkii välttämään sitä. — Joko laillisena vaimona, jalkavaimona tai prostitueerattuna on hän kuolettavin pasilli yhteiskunnallisessa ruumiissa.

Missä ikänä menneessä historiassa tämä ilmiö on saavuttanut täyden kehityksensä ja käsittänyt enemmistön jonkun luokan tai rodun naisista, on se jouduttanut sen häviön.

Muinaisessa Kreikassa, sen loistavassa ja uljaassa nuoruudessa, sen naisilla oli runsaasti jopa raskaastikin velvollisuuksia ja toimia. Ei ainoastaan alaluokan naiset, mutta kuninkaan vaimo ja prinssien tyttäret kantoivat vettä, pesivät liinasia virroissa, ruokkivat perheensä, hoitivat sairaansa ja valmistivat vaatetta suvulle ja toimivatpa yksin korkeimmissa yhteiskunnallisissa tehtävissä pappeina ja profeetoina. Sellaisista naisista syntyivät sankarit, ajattelijat ja

taiteilijat, jotka laskivat perustuksen Kreikan suuruudelle.

Jonkun ajan kuluttua ei näitä uljaita työtätekeviä naisia enää löytynyt yläluokissa. Tämän mahtavan valtakunnan kasaan-tunut rikkaus joka oli saatu orjien ja alempien luokkien työllä, oli lisääntynyt niin paljo, että hallitsevan luokan naisia ei enää tarvittu ruumiillisessa työssä. Suljettuna asuntojensa seinien sisälle ja orjien palvelamana he eivät enää omalla työllään hyödyttäneet itseään eikä yhteiskuntaa. Miehet ottivat itselleen kaikki henkiset toimialat; orjat ja alamaainen kansa tekivät ruumiillisen työn. Hetken aikaa, neljännen vuosisadan lopussa ja viidennen vuosisadan alussa, kun Kreikan naiset olivat jo henkisesti rappeutuneet, valitsi vielä loistava henkinen kukoistus miesten keskuudessa, niin kuin illanrusko taivaalla auringon ollessa laskussa; Kreikan sydän oli jo rappeutunut ja sen elämäntarmo heikentymässä. Juopa miehen ja naisen välillä yhä laajeni, miehen kohotessa henkisessä kulttuurissa henkisillä toimialoilla, sillä aikaa kun nainen toimetomana jäi jälkeen ja yhä enempi vajosi alaspäin toimettomana, joten juopa miehen ja naisen välillä kasvoi vihdoin niin laajaksi, että ei eles sukupuolirakkauskakaan voinut sen yli siltaa rakentaa. . . Kaikilla henkisesti korkealle kehittyneillä ihmisillä on välttämätön vastustamaton halu yhdistää sukupuoli suhteensa korkeampien henkisten ihanteidensa kanssa. Tätä tyydytys-

tä eivät Kreikan henkisesti kehittyneet miehet voineet löytää sukupuolisuuhteissa, häkkiin suljettujen, verrattain tietämättömien ja avuttomien yläluokan naisten kanssa. . . Mies kääntyi miehen puoleen; ja vanhempien ja lasten suhteet — korkein siunaus ihmiselämässä — tuli erotetuksi ylevimmistä vaiheista ihmistunteissa. Xanthippe suri tietämättömyytensä ja kurjan elämänsä tähden asuntoonsa suljettuna ja Socrates Agorassa keskusteli Alcibiadesin kanssa filosofiasta ja moraalista, ja kansakunnan juuret rappeutuivat.*) Siellä täällä Aspasia ja vieläkin aikaisemmin Sappho särki naista ympäröivät kahleet vastustamattomalla voimalla. Astui voitonriemuisena uusille toiminta-aloille ja voimakkaaseen henkiseen toimeliaisuuteen, vieräi vielle miehen kanssa; mutta sellaiset tapaukset olivat poikkeuksia.

Ja niin rappeutuivat tuon mahtavan valtakunnan perusteet, että muutama vuosisata myöhemmin Thessalista Spartaan ja Corinthista Efesoon sen temppelit hävitettiin Gotheilta, joka oli kansakunta huonommin asestettu ja vähempi sivistynyt, mutta jonka kotoinen elämä oli perustuksiltaan eheä ja jonka pe-

*) Olisi hyvä tutustua Jowettin käännökseen Platon "Juhlasta", mutta täydellisen valaistuksen saamiseksi tässä tärkeässä kysymyksessä, tulisi tutkia koko Kreikan kirjallisuus viidenneltä ja neljänneltä vuosisadoilta.

Olive Schreiner.

lottomat, työtätekevät, tarmokkaat naiset synnyttivät sankareita, joiden mukana he seurasivat maailman ääriin, kuten Spartan naiset kerran sanoivat, että he yksin synnyttävät *miehiä*.

Roomassa sen siveyden ja elinvoiman päivinä naiset kantoivat toisen puolen yhteiskunnan taakasta ja he synnyttivät miehiä jotka loivat Rooman suuruuden. Mutta muutama vuosisata myöhemmin saavutettiin sama vaarallinen aste, joka kävi edellä Kreikan häviön. Orjien ja alamaisten työ oli poistanut yläluokkalaisten ruumiillisen työn tarpeellisuuden. Siten tuli aika, jolloin miehet vielä toimivat sodissa, hallituksessa, lainlaadinnassa ja itsekasvatuksessa, mutta naisten toimeliaisuus oli jo ainaiseksi hävinnyt. He kuluttivat aikansa etsien huvituksia teattereissa, kylpylaisoksissa, loikoilivat hienoilla sohvillaan, ajelivat vaunuissaan ja kuten nykyajan parasiittinaiset, maalasivat kasvojaan, käyttivät täytteitä ruumiin muodikkaaksi tekemisessä, kävelivät taiteellisesti ja liikuttivat käsiään muodin mukaan... Ei puuttunut ajattelijoita ja kirjailijoita sinä aikana, jotka näkivät mihin tämä naisten toimettomuus johtaa... "Oli aika", huudahtaa yksi sen aikuinen Rooman kirjailija, "jolloin matroonat polkivat rukkia ja samalla pitivät keittopataa silmällä, mutta nyt", hän jatkaa katkerasti, "kun vaimot kuormitettuna jalokivillä makailevat tyynyjen keskellä tai etsivät alhaista huvia kylpylaitoksissa jo teattereissa kaikki asiat kulkevat alas-

päin ja valtion perustukset lahoavat." Ei kuitenkaan hän eikä toisetkaan kirjailijat ja ajattelijat voineet esittää mitään kelvollista parannusta.

Ajattelevat miehet huokailivat nykyajan epäkohtien tähden ja ikävöivät menneisyyttä, käsittämättä, että se oli ainaiseksi mennyt eikä sitä voida enää palauttaa; että jos roomalainen nainen, jolla oli satoja virattomia palvelijoita ympärillään olisi jäljitellyt edeltäjiään, kantamalla vettä kaivosta sillä aikaa kun oli vesijohdot ja pulpuavat lähteet kaikkialla, olisi hän ollut vain teeskentelijä, ja jos hän olisi itsepintaisesti istunut kangaspuittensa ääressä vuorokaudet ympäri, ei hän olisi voinut tuottaa sitä vaatetta mitä yksinomaan hänen taloudessaan käytettiin ja hän olisi ollut vain naurettava näyttelijä; ettei yrittämällä palata takaisin muinaisille, ainaiseksi sulkeutuneille toimialoille, vaan astumalla uusille, nainen voi hyödyttää yhteiskuntaa ja säilyttää oman arvonsa ja uljuutensa.

Niiden germaanien naiset seurasivat miehiään sodissa, jotka vallottivat mahtavan Rooman. Niin suuressa arvossa pitivät germaanilaiset kansat naisiaan, että he eivät ryhtyneet mihinkään suureen yritykseen kysymättä neuvoa naisilta. Sen lisäksi, että nämä naiset hoitivat haavottuneet, rohkaisivat he taistelevia ja ottivat itekin osaa taisteluun, ja jos he huomasivat varmasti häviävänsä, kuristivat he lapsensa ja surmasivat toinen toisensa tai hiuksinauhoillaan

hirttivät itsensä puiden oksiin mieluummin kuin antautuivat sotasaaliiksi.

Oli välttämätöntä, että Rooman parasiitisten naisten poikien täytyi kukistua tällaisten naisten poikien edessä.

Juudan valtakunnan nuoruudessa sen naiset kantoivat raskaimman taakan maanviljelyksessä ja kotiaskareissa. Raakel, joka juotti isänsä karjan, Ruth, kuninkaiden ja sankareiden kanta-äiti, joka teki työtä pellolla; Saara toimi kotiaskareissa. Miriam oli profeeta ja laulaja ja kun Deborah tuomitsi Israelia "maa oli levossa neljäkymmentä vuotta". Kaikkiialla muinaiset juutalaiset naiset esiintyivät toimivana ylläpitävänä voimana kansansa keskuudessa; ehkä kauneimmat kuvaukset työtätekevistä naisista Juudan kirjallisuudessa on kirjoitettu sinä aikana kuin yläluokan naisten toimeliaisuus oli häviämässä, jolloin jo Salomonin seitsemän satua parasiittivaimoa ja kolmesataa parasiitti jalkavaimoa, astuivat muinaisen Raakelin ja Ruthin tilalle.

Idässä tänä päivänä samaa kertomusta painetaan historian lehdille: Kiinassa, tuon vanhimman jäljellä olevan muinaisen sivistyskansan nykyinen elinvoima ja valta voidaan täsmälleen mitata sen naisten kengistä. Turkin haaremissa yksi jaloimmista Aryan roduista hitaasti tukehtuu sen parasiitti naisten helmoissa. Kaikkiialla menneisyydessä niin kuin nykyisyydessäkin naisparasiitismi ennustaa kansakunnan tai luokan häviötä.

Mutta menneiden sivistyskansojen häviöt eivät ole tapahtuneet yksinomaan naisparasiitismien kautta. Suurilla kauas ulottuvilla yhteiskunnallisilla ilmiöillä on niin monet ja monimutkaiset syyt, että niitä ei voida laskea sisältymään yhteen niin yksinkertaiseen ilmiöön. Naisparasiitismien edellä on aina kulkenut toinen paljon suurempi yhteiskunnallinen ilmiö, kuten olemme nähneet, on sen edellä aina käynyt suurten ihmisjoukkojen alistaminen, joko orjien, tai alamaisten rotujen tai luokkien; ja seurauksena alistettujen joukkojen työstä on aina ollut ansaitsemattomien rikkauksien kasaantuminen hallitsevien luokkien tai rotujen käsiin.

Siis suurten valtakuntien häviö menneisyydessä on johtunut ansaitsemattomien rikkauksien kasaantumisesta. Mutta kun lähemmin tarkastamme, kuinka näiden valtakuntien rappeutuminen on tapahtunut, huomaamme, että naisparasiitismillä on ollut niissä valtava osansa.

Huomaamme, että nainen on aina ensiksi joutunut parasiitiksi ja hän on vetänyt miehen alas mukanaan. Sukupuolisten ominaisuuksiensa tähden voi nainen joutua kokonaan elämään niillä, ensin lasten synnyttäjänä ja vihdoin kokonaan hedelmättömänä ja hyödyttömänä.

Voimallisesta työtätekevästä naisesta, joka kasvattaa lapsensa yksin ja samalla tekee ankaraa yhteiskunnallista työtä, on vain yksi, vaikka pirkä, askel naiseen joka synnyttää lapsia, mutta ei itse hoida niitä eikä tee muuta

työtä sen korvaamiseksi. Tästä naisesta taas on vain askel naiseen, joka synnyttää vähän tai ei yhtään lapsia ja elää yksinomaan sukupuolivaistojen tyydyttäjänä.*) Hänestä on vain yksi lyhyt askel prostitueerattuun naiseen, joka myöskin elää sukupuolivaistojen tyydyttäjänä tuottaen tauteja ja kuolemaa.

Vaikkakin juopa on suunnatoman laaja ensimmäin ja jälkimäisen naisen välillä, selviä rajoja ei näiden eri sarjojen välillä voida löytää. . . Ja alas tätä tietä huomaamatta sivistyskansojen naiset joutuvat kulkemaan. Ja heidän jälessään, vaikka eri tavalla, kulkevat miehet alaspäin.

Juoksijahevosia ei voida kasvattaa ahdaskeuhkoisista, vääräsäärisistä elämän ikänsä tallissa seisoneista tammoista. Sama on ihmistenkin suhde. Ainoastaan kyvykkäät työtätekevät naiset voivat synnyttää kyvykkäitä toimeliaita miehiä. Ei edes prostitueerattu nainen vaikuta niin vahingollisesti tuleviin sukupolviin kuin toimeton parasiittivai-

*) Sellaisia naisia löytyy jo huomattava määrä meidän aikamme, ei ainoastaan ylä- ja keskiluokassa, vaan yksin työväenluokankin keskuudessa, joka on yksi aikamme vakavimpia ilmiöitä eikä tulisi jättää sitä huomiota ottamatta. — S. J.

mo, joka synnyttää jälkeläisiä.

Ei kukaan mies ole elämässään päässyt napanuoran pituutta edemmäksi siitä naisesta joka hänet on synnyttänyt. Naiset ovat kansakunnan perusta, jota perustalta ei voida kauvaksi siirtää puoleen eikä toiseen. Kun naisten henkiset kyvyt heikentyvät, heikentyvät myöskin niiden miesten henkiset kyvyt, joita he synnyttävät; naisten ruumiillisten voimien heikentyessä, heikentyvät synnyttämiensä miesten ruumiilliset voimat; kun naiset rappeutuvat, rappeutuu koko kansa.

Toisetkin syyt voivat johtaa jonkun luokan tai kansan rappioon, mutta synnyttävien naisten parasitismi aina ehdottomasti täytyy johtaa siihen.

Me nykyajan sivistyskansojen naiset seisomme olosuhteiden kynnyksellä, missä muinaisten sivistyskansojen naiset ovat ennen seisoneet, mutta meidän asemamme on paljon vakavampi ja laajemmasta merkityksestä ihmiskunnalle kokonaisuudessaan kuin heidän asemansa on koskaan ollut.

Seuraavassa luvussa selostetaan niitä syitä miksi sivistysmaiden naiset kokonaisuudessaan nyt ovat vaarassa joutua loiseläjiksi, joten on erittäin tärkeä tutustua siihen.

Selma Jokela.